

Chraňme své děti před zneužíváním krve

¹ „Pohled, synové jsou dědictví od Jehovy.“ (Žalm 127:3) Máte-li od Jehovy takové vzácné dědictví, jste jako rodiče šťastní, přestože máte závažnou povinnost své děti vychovávat, starat se o ně a chránit je. Udělali jste například dostatečná opatření, abyste své děti ochránili před transfúzí krve? Jak by vaše děti reagovaly, kdyby před nimi vyvstala hrozba transfúze? Mluvíli jste jako rodina o tom, jak by se dalo účinně jednat v neodkladné situaci, kdy by hrozila transfúze?

² To, že rodinu připravujete na takové situace, neznamená, že je nutné cítit úzkost nebo nepřiměřený stres. Nemůžete předvídat každou životní situaci ani se na ni nemůžete připravit, ale můžete jako rodiče udělat předem hodně pro to, abyste své děti ochránili před transfúzí. Kdybyste tuto povinnost zanedbávali, mohlo by to dospět tak daleko, že by vaše dítě při nějakém léčení dostalo transfúzi. Co je možné udělat?

³ **Důležité je pevné přesvědčení:** Měli byste vážně uvažovat o tom, jak pevné je vaše přesvědčení ohledně Božího zákona o krvi. Učíte své děti, aby v této záležitosti poslouchaly Jehovu — právě tak, jako je učíte poslouchat jeho zákony týkající se poctivosti, morálky, neutrality a dalších oblastí života? Je vaše smýšlení plně v souladu s tím, co prikazuje Boží zákon v 5. Mojžíšově 12:23: „Buď pevně rozhodnutý nejíst krev“? Verš 25 dodává: „Nebudeš ji jíst, aby se dobře vedlo tobě a po tobě tvým synům, protože budeš činit to, co je správné v Jehovových očích.“ Lékař možná tvrdí, že krev upraví zdravotní stav vašeho nemocného dítěte. Vy však musíte být pevně rozhodnuti odmítnout krev za sebe a za své děti dříve, než se dostanete do nějaké naléhavé situace, protože si ceníte svého vztahu k Jehovovi více než jakéhokoli domnělého prodloužení života za cenu porušení božského zákona. V sázce je Boží přízeň nyní a věčný život v budoucnosti.

⁴ Ano, svědkové Jehovovi jsou zaměřeni na život. Nemají touhu zemřít. Chtějí žít, aby mohli chválit Jehovu a plnit jeho vůli. Z toho důvodu také chodí do nemocnice a nechávají tam léčit i své děti. Žádají lékaře, aby je léčili. A v případech, v nichž je běžným nebo lékařsky doporučeným způsobem léčby použití krve, žádají o al-

ternativní bezkrevní lékařské ošetření. Existuje mnoho alternativ ke krvi a zkušení lékaři je používají. Taková alternativní léčba není pokoutní léčitelství. Naopak, tato léčebná péče je spolehlivá a tyto postupy jsou doloženy v předních lékařských časopisech. Tisíce lékařů na celém světě s námi spolupracují a poskytují nám dobrou léčebnou péči bez použití krve, ačkoli někdy je dosud problémem najít lékaře, kteří by bez použití krve léčili děti svědků.

⁵ **Vyhledejme lékaře ochotného ke spolupráci:** Lékaři mají mnoho starostí s léčbou nemocných, a když je žádáte, aby vaše dítě léčili bez krve, náročnost jejich úkolu tím vzroste. Někteří lékaři budou ochotní v případě dospělých: budou je léčit a přitom budou respektovat jejich přání ohledně krve, pokud oni vyplní přijatelný doklad o zproštění odpovědnosti. Někteří lékaři budou možná ochotně léčit nezletilé, kteří dávají najevo, že patří mezi zralé nezletilé, protože některé soudy uznávají, že zralí nezletilí mají právo sami si volit léčbu. (Rozbor toho, kdo je považován za zralého nezletilého, viz ve *Strážné věži* z 15. června 1991, strany 16, 17.) Lékaři ovšem možná odmítají léčit malé děti, zejména nemluvnata, dokud nedostanou souhlas k použití krve. Stoprocentní ujištění, že při léčení dítěte za žádných okolností nepoužijí krev, poskytne opravdu jen velmi málo lékařů. Většina lékařů má z lékařských a právních důvodů pocit, že takovou záruku nemohou dát. Přesto je stále více lékařů, kteří chtějí poskytovat léčení dětem svědků Jehovových, a přitom jdou v respektování našich přání ohledně krve tak daleko, jak jim to jen připadá možné.

⁶ Co ale máte dělat, jestliže při hledání vhodného lékaře pro své dítě najdete takového lékaře, který má pověst, že se svědky Jehovými dobře spolupracuje, a který již v minulosti prováděl tentýž výkon bez krve u jiných svědků, a přesto se domnívá, že mu zákon nedovoluje dát vám naprostou záruku, že se nepoužije krev? Ujišťuje vás však, že podle jeho názoru to ani tentokrát nebude žádný problém. Možná usoudíte, že je to pro vás nejlepší možné řešení. Za těchto okolností můžete dojít k závěru, že můžete dát svolení k dalšímu postupu. Jasně ovšem vysvětlíte, že svolením k léčbě svého dítěte

nedáváte svolení k transfúzi krve. Za tento postup jednání byste nesli osobní odpovědnost, aniž by se na vaše rozhodnutí pohlíželo jako na kompromis.

7 Pokud byste však našli dobrou alternativní léčbu, která by ještě více snižovala, či dokonce vylučovala možnost, že bude použita krev, pak pravděpodobně zvolíte ten méně riskantní postup. Dá se očekávat, že se budete horlivě snažit najít lékaře nebo chirurga, kteří by ve snaze nedat krev šli dále než druzí. Nejlepší obranou je předvídat problémy. Vynaložte největší možné úsilí, abyste lékaře ochotného ke spolupráci vyhledali předem. Kde je to možné, snažte se nechodit k takovým lékařům a do takových nemocnic, kde není ochota ke spolupráci.

8 V některých zemích záleží to, zda lékaři dají transfúzi, nebo ne, navíc také na tom, jak bude finančně uhrazena nemocniční péče. Pro rodiče, kteří mají zdravotní pojištění nebo jiné zabezpečení, které jim umožňuje vyhledat si lékaře podle vlastního výběru, je snazší uchránit děti před lékaři nebo zaměstnanci nemocnice, kteří nejsou ochotni spolupracovat. Dostatečné finanční krytí často rozhoduje o tom, jaká služba bude poskytnuta a jak budou lékaři a nemocnice ochotni spolupracovat s rodinou. Na možnosti rodičů zaplatit za poskytnutou péči také často závisí to, zda budou nemocnice či lékař ochotni souhlasit s převozem dítěte. A vy, budoucí matky, musíte v průběhu těhotenství pečovat o své zdraví! To hodně pomůže zabránit předčasnému porodu a přidruženým komplikacím; k obvyklé léčbě potíží u předčasně narozených dětí totiž často patří léčba krví.

9 Lékaři si někdy stěžují, že svědkové Jehovovi se o svých námitkách proti krvi nezmíní až do poslední chvíle. To by se nemělo stávat. Jedním z prvních kroků, které by měli rodiče-svědkové Jehovovi podniknout, když přijdou do nemocnice nebo když potřebují služby lékaře, je to, že s lékařem promluví o svém postoji ke krvi. Jedná-li se o operaci, žádejte včas o schůzku s anesteziologem. Snad vám ji pomůže zprostředkovat chirurg. Pečlivě zvažujte formulace použité v přijímacím formuláři. *Máte právo škrtnout všechno, s čím nesouhlasíte. Aby nedošlo k nějakým pochybnostem, jasně na přijímací formulář napište, že z náboženských a zdravotních důvodů nechcete krev a za žádných okolností nedáte souhlas k jejímu přijetí.*

10 **Pomoc od Jehovovy organizace:** Jaká opatření Jehovova organizace udělala pro to, aby nám pomohla ochránit naše děti před krví? Je jich mnoho. Společnost vydala mnoho publi-

kací, aby nás poučila o krvi a o alternativní léčbě bez krve. Prostudovali jste si brožuru *Jak může krev zachránit náš život?* a další publikace s tímto námětem. A v místním sboru jsou bratři a sestry, kteří nám mohou poskytnout značnou pomoc a podporu. Když nastane krizová situace, budou možná starší považovat za rozumné zařadit, aby některý starší spolu s rodičem pacienta či jiným blízkým členem rodiny hlídali v nemocnici celých 24 hodin. Transfúze krve se často dávají, až když příbuzní a přátelé odejdou na noc domů.

11 V České republice bylo ve velkých městech vytvořeno osm výborů pro styk s nemocnicemi. Každý sbor je přidělen některému výboru. Výbory jsou sestaveny z kvalifikovaných bratrů, kteří jsou schopni pomáhat. Budete-li potřebovat jejich pomoc, pak se s nimi telefonicky spojte prostřednictvím svých starších. Bratři z výboru by neměli být voláni k nezávažným případům, ale na druhé straně nečekejte příliš dlouho, než je zavoláte, jestliže je patrné, že by se problém mohl stát vážným. Tito bratři mohou často poskytnout jména spolupracujících lékařů nebo návrhy na alternativní způsoby léčby. V případě, že je to nezbytné a možné, se tito bratři postarají, aby mohli být v nemocnici osobně přítomni a aby vám váš problém pomohli zvládnout.

12 **Jak předvídat soudní zásah a jak potom postupovat:** Co když má nemocnice nebo lékař v úmyslu opatřit si soudní příkaz k transfúzi pro vaše dítě? Je to chvíle, kdy se vzdáme a usoudíme, že se už nedá nic víc udělat? Rozhodné ne! Možná se ještě dá transfúzi zabránit. Na tuto eventualitu bychom se měli připravit dostatečně dopředu. Co můžeme udělat?

13 Při obhajobě nám značně pomůže, jestliže pochopíme, jakými právními zásadami se v těchto záležitostech řídí nemocnice a soudci. Jednou takovou velice důležitou právní zásadou je, že zákon nedává rodičům neomezenou pravomoc ohledně přijímání či odmítání léčby pro jejich děti. Dospělí většinou mají právo přijímat či odmítat léčbu podle svého přání, ale rodiče nemají možnost odmítnout léčbu, která je považována za nezbytnou pro jejich dítě, i když ji rodiče odmítají na základě upřímného náboženského přesvědčení.

14 Tato základní právní zásada se zračila v rozhodnutí nejvyššího soudu USA z roku 1944, které znělo: „Rodiče se snad sami mohou stát mučedníky. Ale z toho nevyplývá, že za těchto okolností směji udělat mučedníky ze svých dětí, které ještě nedosáhly věku, kdy se mohou z právního hlediska plně rozhodovat a kdy mo-

hou takovou volbu provést samy za sebe." Ten-
týž prvotní zájem o tělesné zdraví je vtělen do
dnešních zákonů o péči o dítě. Tyto zákony, kte-
ré se zaměřují na zneužívání dětí, jsou také urče-
ny k tomu, aby děti chránily před zanedbáváním
lékařské péče.

¹⁵ Křesťanští rodiče určitě neprotestují proti
tomu, aby byly děti chráněny před zneužíváním
a zanedbáváním ze strany rodičů. Ale zákony tý-
kající se zanedbávání péče o děti a výše citova-
ný výrok Nejvyššího soudu jsou často nevhodně
uplatňovány na případy dětí svědků Jehovových.
Proč je to nevhodné? Jednak proto, že svědko-
vé Jehovovi jako rodiče nemají v úmyslu dělat ze
svých dětí „mučedníky“. Kdyby to měli v úmyslu,
vzali by své děti vůbec do nemocnice? Svědko-
vé jako rodiče naopak sami vyhledávají pro své
dítě lékařské ošetření. Milují své děti a chtějí, aby
byly zdravé. Ale uvědomují si, že jim Bůh uložil
povinnost odpovědně zvolit pro dítě takové lé-
kařské ošetření, které je pro něj nejlepší. Chtějí,
aby se zdravotní problémy jejich dětí řešily bez
krve. Taková alternativní bezkrevní léčba je nejen
lepší a bezpečnější než léčba s krví, ale také za-
chovává jejich děti v přízni velkého Životodárce,
Jehovy Boha, což je ještě důležitější.

¹⁶ Navzdory výhodám bezkrevní léčby se
mnoho lékařů a sociálních pracovníků dívá na ter-
apii transfúzí jako na zavedenou léčebnou
praxi, která může být za jistých okolností nutná,
nebo dokonce může zachránit život. Když tedy
svědkové jako rodiče odmítají doporučené trans-
fúze, mohou nastat problémy. Všeobecně řeče-
no, podle zákona lékaři nemohou děti léčit bez
souhlasu rodičů. Lékaři nebo jiný personál ne-
mocnice potřebují od rodičů souhlas s použitím
krve. Když ho nemají, možná se ho budou sna-
žit získat u soudce, a to ve formě soudního pří-
kazu. Takový soudně potvrzený souhlas se dá
získat za pomoci sociálních pracovníků nebo lé-
kařů či administrativních pracovníků nemocnice,
kteří se snaží chránit dítě před domnělým zaned-
báváním léčebné péče.*

¹⁷ Soudní příkazy k použití krve jsou mnohdy
opatřeny velice rychle, takže rodičům je to ozná-
meno jen zběžně nebo jim to vůbec oznámeno
není. Lékaři, administrativní pracovníci nemocni-
ce nebo sociální pracovníci se pokoušejí ospra-
vednit takové spěšně vyřízené příkazy tvrzením,

* Poskytnout léčbu, která je považována za nezbytnou
pro zachování života či zdraví dítěte (včetně transfúze
krve) je bez rodičovského či právního souhlasu možné po-
dle zákona pouze tehdy, když vyvstane naléhavá situace,
která podle lékařova názoru vyžaduje okamžitou pozor-
nost. Jestliže se však lékař opírá o tuto mimořádnou prav-
moc ze zákona, musí to zdůvodnit.

že z lékařského hlediska se jedná o naléhavý pří-
pad, a není tedy dost času, aby byli rodiče plně
informováni o tom, co se děje. V rozhovoru
ovšem lékaři často připouštějí, že se o skutečné
naléhavý případ nejedná a že chtějí soudní pří-
kaz „pro jistotu“, kdyby se podle jejich názoru
stala transfúze později nezbytnou. Jako přiroze-
ní opatrovníci svého dítěte máte nepominutelné
právo vědět, co se s vaším dítětem děje — co po
celou dobu podnikají lékaři, administrativní pra-
covníci nemocnice nebo sociální pracovníci. Zá-
kon vyžaduje, abyste, pokud je to možné, byli in-
formováni o snahách získat soudní příkaz a aby
vám bylo dovoleno předložit soudu vaše stano-
visko k tomuto sporu.

¹⁸ Tyto právní skutečnosti ukazují, jak je cenné
najít lékaře ochotného spolupracovat. Spolupa-
cujte s lékařem a za pomoci výboru pro styk
s nemocnicemi mu buď pomozte najít pro vaše
dítě bezkrevní léčbu, která vyřeší jeho zdravotní
problém, nebo dítě nechte převézt do takové ne-
mocnice či k takovému lékaři, kde mu bezkrevní
léčbu poskytnou. Ale jestliže jsou nějaké známk-
y toho, že se lékař, administrativní pracovník ne-
mocnice nebo sociální pracovník chystají získat
soudní příkaz, měli byste se pohořově zeptat, zda
to opravdu mají v plánu. Někdy to zařizují potají
telefonem. Jestliže však chtějí jít k soudu, důraz-
ně jim oznamte, že o tom chcete vědět, abyste
mohli i vy předložit soudci své stanovisko k pří-
padu. (Přísl. 18:17) Jestliže je na to ještě čas, je
mnohdy rozumné hledat pomoc u advokáta.
V některých případech určuje advokát soud.
Máte-li advokáta — vlastního nebo určeného
soudem — poskytněte mu informace, které mu
za dané situace pomohou připravit tu nejlepší
možnou obhajobu.

¹⁹ Jestliže váš případ odmítání krve přijde před
soud, může se stát, že lékařův názor, že krev je
nezbytná pro záchranu života nebo zdraví vaše-
ho dítěte, bude velice přesvědčivý. Soudce jak-
ožito laik v lékařských otázkách se obvykle
skloní před odborným posudkem lékaře. Zejmé-
na to platí v případech, kdy rodiče téměř ne-
dostanou příležitost předložit své stanovisko
k případu, a lékař má — aniž zazní protiargu-
menty — dovoleno vyjádřit své tvrzení, že potře-
ba krve je „naléhavá“. Takové jednostranné
soudní řízení nepomůže k objasnění pravdy. Ve
skutečnosti jsou důvody, proč lékaři považují
krev za nezbytnou, i situace, které tak hodnotí,
velmi subjektivní a nejisté. Mnohdy jeden lékař
řekne, že pro záchranu života dítěte je krev na-
prsto nezbytná, a současně jiný lékař, který
má zkušenosti s léčením téhož zdravotního

problému bez krve, řekne, že při léčení tohoto nemocného krev není nezbytná.

²⁰ Co řeknete, jestliže se vás advokát nebo soudce zeptají, proč pro své dítě odmítáte transfúzi „pro záchranu života“? Máte možná sklon začít hned vysvětlovat své přesvědčení o vzkříšení a mluvit o své silné víře v Boha, který vám dítě vrátí, i kdyby zemřelo. Ale taková odpověď by zřejmě pouze přesvědčila soudce, jehož prvořadým zájmem je tělesný prospěch dítěte, že jste náboženští fanatikové a že on musí něco udělat pro ochranu vašeho dítěte.

²¹ Soud potřebuje vědět, že přestože odmítáte krev pro své hluboké náboženské důvody, rozhodně neodmítáte léčebnou péči. Soudce potřebuje vidět, že nejste nedbalí rodiče ani své dítě nezneužíváte, ale že jste láskyplní rodiče, kteří si pro své dítě přejí léčbu. Prostě jen nesouhlasíte s tím, že údajné výhody krve převažují nad možným smrtelným nebezpečím a komplikacemi, které transfúze přináší, a že nesouhlasíte zejména tehdy, když jsou dostupné alternativní léčebné prostředky, s nimiž tato rizika nejsou spojena.

²² Podle situace byste mohli soudci sdělit, že názor, že je krev nezbytná, je názorem jednoho lékaře, ale jiní lékaři mají odlišný názor. Mohli byste mu říci, že chcete dostat příležitost najít lékaře, který vaše dítě ošetří a použije metody bez krve, které jsou běžně dostupné. S pomocí výboru pro styk s nemocnicemi jste již možná našli lékaře, který bude vaše dítě léčit bez krve a který to případně soudu svědecky doloží, možná po telefonu. Výbor pro styk s nemocnicemi pravděpodobně bude moci předat soudci — a dokonce i lékaři, jenž naléhavě žádá soudní příkaz — lékařské články, které ukazují, jak může být zdravotní problém dítěte úspěšně léčen bez použití krve.

²³ Soudci, kteří jsou vyzýváni, aby spěšně vydávali soudní příkazy, často dosud neuvažovali o mnoha nebezpečích spojených s krví, například o AIDS, hepatitidě a množství dalších, ani na ně nebyli upozorněni. Můžete na ně soudci poukázat a můžete mu také říci, že na to, že ve snaze udržet život byla použita krev jiného člověka, byste se jakožto křesťanští rodiče dívali jako na závažné porušení Božího zákona a že násilné zavedení krve vašemu dítěti byste považovali za věc rovnocennou znásilnění. Vy i vaše dítě (jestliže je dost staré, aby mělo vlastní přesvědčení) můžete soudci vysvětlit, jak se vám takové napadení příčí, a můžete soudce naléhavě žádat, aby nedával příkaz, ale dovolil vám usilovat o alternativní lékařské ošetření vašeho dítěte.

²⁴ Při vaší správné obhajobě soudci možná jasněji poznají druhou stranu věci — stanovisko vás jakožto rodičů. Potom nevydají příkaz k transfúzi tak rychle. V některých případech soudci přísně omezili lékařovu svobodu při použití krve, a dokonce vyžadovali, aby se nejprve zvážily alternativní metody nebo aby rodiče dostali příležitost vyhledat lékaře, kteří budou dítě léčit bez krve.

²⁵ Když jednáte s někým, kdo se vám snaží vnutit transfúzi, je podstatné nikdy nedat ani náznakem najevo, že ve svém přesvědčení nejste pevní. Soudci (a lékaři) se někdy ptají, zda by rodiče považovali za obtížné „přenést“ rozhodnutí za transfúzi na ně, protože se domnívají, že by to uklidnilo svědomí rodičů. Vy byste ovšem naopak měli všem zúčastněným objasnit, že jako rodiče máte povinnost neustále dělat všechno, co můžete, abyste se transfúzi vyhnuli. To je vaše odpovědnost, tak to určil Bůh. Tuto odpovědnost není možné přenést na nikoho jiného.

²⁶ Když tedy mluvíte s lékaři a soudci, musíte být předem připraveni, abyste jim mohli svůj postoj jasně a přesvědčivě objasnit. Jestliže je přes všechny vaše snahy vydán soudní příkaz, dále úpěnlivě proste lékaře, aby transfúzi nepoužil, a trvejte na alternativní léčbě. Nadále usilujte o to, aby byl ochoten uvažovat o lékařských článcích na toto téma a o poradě s lékaři, kteří jsou ochotni konzultovat o lékařských záležitostech souvisejících s nepoužitím krve. Při nejdne příležitosti lékař, který se nejprve zdál neústupný, přišel z operačního sálu a hrdě oznámil, že nepoužil krev. A tak ani tehdy, když byl vydán soudní příkaz, se nevzdávejte! (Viz *Strážnou věž* z 15. června 1991, „Otázky čtenářů“.)

²⁷ Vzpomeňte si, že Ježíš řekl: „Střežte se před lidmi, neboť vás vydají místním soudům . . . Budete kvůli mně vláčeni před místodržitele a krále na svědeckvím jim a národům.“ Ježíš chtěl, abychom měli v takových situacích útěchu, a proto dodal, že nám svatý duch pomůže a připomene nám to, co bude při těchto příležitostech vhodné a prospěšné říci. (Mat. 10:16–20)

²⁸ „Kdo projevuje v nějaké záležitosti pochoopení, nalezne dobro, a šťastný je ten, kdo důvěřuje v Jehovu.“ (Přís. 16:20) Rodiče, je nutné, abyste se na to, jak budete své děti chránit před duchovně znečišťující transfúzí, předem připravili. (Přís. 22:3) Děti, poslouchejte rodiče, když dělají tyto přípravy, a berte si to k srdci. Jako rodiča se řiďte výrokem „buď pevně rozhodnut nejíst krev . . .“, aby se [ti] dobře vedlo“. Tak budete mít Jehovovo požehnání a schválení. (5. Mojš. 12:23–25)